

Oversættelse

Sag C-61/97 - 13

Indført i Domstolens register
under nr. 553.620

Luxembourg, den 23.5.1997

For justitssekretæren

H. von Holstein

Assisterende justitssekretær

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL, SAG C-61/97

FORENINGEN AF DANSKE VIDEOGRAMDISTRIBUTØRER
som mandatar for **EGMONT FILM A/s m.fl.**

sagsøger

mod

LASERDISKEN V/ HANS KRISTIAN PEDERSEN

sagsøgt

DET FORENEDE KONGERIGES
SKRIFTLIGE INDLÆG

Indledning

1. I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for De Europæiske Fællesskabers Domstol indgiver Det Forenede Kongerige nærværende skriftlige indlæg vedrørende de præjudicielle spørgsmål, som Byretten i Ålborg i medfør af EF-traktatens artikel 177 har forelagt ved kendelse af 7. februar 1997.

De forelagte spørgsmål

2. De forelagte spørgsmål drejer sig i det væsentlige om følgende problemstilling:

Er det i overensstemmelse med fællesskabsretten (navnlig artikel 30-36, 85 eller 86 eller Rådets direktiv 92/100/EØF), at en person, der lovligt køber et ophavsretsbeskyttet værk af en person i medlemsstat A, som lovligt kunne udlejes til almenheden i denne stat (A) (det være sig i henhold til en licens fra ophavsretsindehaveren eller på andet grundlag), forhindres i at udleje det pågældende værk
(org. s. 2)
til almenheden i medlemsstat B?

3. Det gøres gældende, at svaret på spørgsmålet ganske enkelt er "ja". Svaret er "ja", uanset hvorledes ophavsretsindehaveren udnytter sin ophavsret eller ret til udlejning i medlemsstat B, og det er derfor uden betydning, om ophavsretsindehaveren har givet tredjemand en eneret til at sælge eller udleje sådanne værker i medlemsstat B.

4. Det følger heraf, at begge de af Byretten i Ålborg forelagte spørgsmål skal besvares benægtende.

5. I det væsentlige spørges der, om den omstændighed, at det ikke er muligt at forhindre en person i at udleje et bestemt eksemplar af et ophavsretsbeskyttet værk i én medlemsstat, indebærer, at det ikke er muligt at forhindre udlejning af det pågældende eksemplar i nogen anden medlemsstat. Med andre ord: Medfører det konsumtion af ophavsretsindehaverens ret til *udlejning* i alle medlemsstaterne for så vidt angår eksemplarer af et værk, at han *sælger* produktet i én medlemsstat, hvor ophavsretsindehaveren ikke har ret til at forhindre udlejning af det pågældende eksemplar?

Retten til at forhindre salg og retten til udlejning er forskellige rettigheder

6. En ophavsretsindehaver tildeles i henhold til reglerne om ophavsret en række rettigheder med henblik på at forhindre bestemte handlinger på bestemte områder. Indehaveren af ophavsretten til et musik- eller kunstværk har således eksempelvis ret til at forhindre, at der fremstilles og sælges eksemplarer af værket uden ophavsretsindehaverens samtykke. Han har eksempelvis også ret til at forhindre, at værket udsendes i radio eller tv uden hans samtykke. Der er herved tale om forskellige rettigheder.

7. Den omstændighed, at en person lovligt har erhvervet et eksemplar af et værk (f.eks. en laserdisc), giver klart ikke den pågældende ret til at udsende værkets indhold i *nogen* medlemsstat, end ikke i den medlemsstat, hvor eksemplaret er købt, uden ophavsretsindehaverens samtykke.

8. Situationen er ikke anderledes for så vidt angår retten til udlejning. Begrebsmæssigt er retten til udlejning helt forskellig fra retten til salg. Ophavsretsindehaveren kan kun sælge det pågældende værk eller et eksemplar heraf en enkelt gang. Et ophavs-

retsbeskyttet værk kan derimod udlejes af indehaveren mange gange, hvorved indehaveren opnår en økonomisk gevinst hver gang.

(org. s. 3)

Gældende ret

9. Det Forenede Kongerige gør gældende, at de principper, der blev fastslået i dommen i sagen *Warner Brothers mod Christiansen*, sag 158/86, Sml. 1988, s. 2605, finder anvendelse i nærværende sag, og der er intet grundlag for at foretage en sondring. Domstolen fastslog i den nævnte dom¹:

"... i tilfælde hvor en national lovgivning giver ophavsmænd en særlig ret til udlejning af videogrammer, ville denne ret miste sit indhold, hvis rettighedsindehaveren ikke kunne bestemme over udlejning. Den omstændighed, at en ophavsmand bringer videogrammer med et af sine værker i omsætning i en anden medlemsstat, som ikke har en særlig beskyttelse af retten til udlejning, kan derfor ikke indvirke på den ret, der ved en anden medlemsstats lovgivning er tillagt samme ophavsmand til i denne stat at modsætte sig udlejning af videogrammet.

Under disse omstændigheder må den nationale rets spørgsmål besvares således, at traktatens artikel 30 og 36 ikke er til hinder for anvendelse af en national lovgivning, som giver ophavsmanden mulighed for at gøre udlejning af videogrammer betinget af, at han giver sit samtykke, når der er tale om videogrammer, der allerede med hans tilladelse er bragt i omsætning i en anden medlemsstat, efter hvis lovgivning ophavsmanden kan kontrollere det første salg, men ikke forbyde udlejning."

10. Det Forenede Kongerige gør gældende, at dette princip gælder i lige så høj grad – eller måske snarere i endnu højere grad – såfremt ophavsretsindehaveren i den medlemsstat, hvor værkerne er bragt i omsætning, har ret til at forbyde udlejning.

Gældende ret i Det Forenede Kongerige

11. I denne forbindelse henledes Domstolens opmærksomhed på, at Byretten i Ålborg formentlig ikke er blevet korrekt informeret om ophavsretslovgivningen i Det Forenede Kongerige. Situationen er følgende:

¹ – Sml. 1988, på s. 2630, præmis 18 og 19.

12. Lovgivningen i Det Forenede Kongerige hjemlede længe før den 1. december 1996² en ret til udlejning for så vidt angår lydoptagelser, film og edb-programmer³. En sådan rettighed var udtrykkeligt hjemlet i section 16 til 18 i Det Forenede Kongeriges Copyright, Designs and Patents Act 1988⁴, som trådte i kraft den 1. august 1989⁵.

13. Endvidere kunne ophavsretsindehaveren efter den 1. august 1989 forhindre udlejning af laserdiscs indeholdende film eller lydoptagelser, der var udgivet i Det Forenede Kongerige inden denne dato, medmindre de pågældende eksemplarer var erhvervet før den 1. august 1989 med henblik på udlejning til almenheden⁶.

Situationen i Det Forenede Kongerige for så vidt angår "udlejningseksemplarer"

14. Domstolens opmærksomhed henledes også på, at ophavsretsindehavere i Det Forenede Kongerige ligesom i Danmark særskilt tilbyder "udlejningseksemplarer" til personer, der ønsker at benytte disse til udlejning til en tilsvarende højere pris. Disse eksemplarer er forbundet med en ret til udlejning til almenheden i Det Forenede Kongerige. Der sondres således i Det Forenede Kongerige mellem "sell-through"-eksemplarer og "udlejningseksemplarer".

Direktiv 92/100/EØF

15. Situationen er ganske vist klar selv uden direktivet, men bestemmelserne i *Rådets direktiv 92/100/EØF* gør den endnu klarere. Direktivets artikel 1, stk. 4, lyder således:

² – Som var datoen for indførelsen af Statutory Instrument Nr. 1996/2967, der gennemførte visse bestemmelser i Rådets direktiv 92/100/EØF. Lovgivningen i Det Forenede Kongerige hjemlede endog en sådan ret inden datoen for fremsættelsen af forslaget til Rådets direktiv 92/100/EØF, jf. Kommissionens forslag offentliggjort i EFT C 53 af 28.2.1991, dvs. længe efter den 1.8.1989.

³ – Det bemærkes, at Domstolen i sagen *Warner Brothers mod Christiansen* særlig udtalte: "Lovgivninger af denne type forekommer derfor begrundet i hensynet til beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret, jf. traktatens artikel 36" (Sml. 1988, på s. 2629, præmis 16).

⁴ – Og ikke i den engelske Video Copyright Act 1988. Der findes ikke en sådan lov i England, lige så lidt som den trådte i kraft den 1.1.1989 – i modsætning til hvad Byretten i Ålborg udtaler.

⁵ – Jf. også en af de vigtigste lærebøger om ophavsret: Laddie, Prescott & Vitoria, *The Modern Law of Copyright*, 2. udgave (1995), § 6.57, "UK legislation already provides these rights under ss. 16 to 18 of the Copyright, Designs and Patents Act 1988."

⁶ – Jf. Copyright, Designs and Patents Act 1988, Schedule 1, §§ 1, 3 og 14.

Salg eller anden form for distribution af originalværker, eksemplarer af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, jf. artikel 2, stk. 1, medfører ikke, at de i stk. 1 omhandlede rettigheder [udlejnings- og udlånsrettigheder] udtømmes.

16. Det gøres gældende, at denne bestemmelse fjerner enhver tvivl.

Samtykke

17. Der kan naturligvis forekomme situationer, hvor ophavsretsindehaveren udtrykkeligt har givet samtykke til, at bestemte eksemplarer udlejes, ikke alene i den medlemsstat, hvor de er bragt i omsætning, men også i andre medlemsstater. Der kan også forekomme situationer, hvor ophavsretsindehaveren på grund af særlige omstændigheder må anses for at have givet stiltiende samtykke til en sådan udlejning.

18. Ophavsretsindehaveren må imidlertid ikke anses for at have givet samtykke til udlejning af et eksemplar i en medlemsstat, blot fordi han har bragt værkerne i omsætning i en anden medlemsstat. Dette gælder, selv om ophavsretsindehaveren ikke ville kunne forhindre, at eksemplaret bliver udlejet i den pågældende anden medlemsstat.

19. Det er den nationale ret, der skal afgøre, om der er givet samtykke, og fastlægge rækkevidden af et eventuelt samtykke. Det fremgår imidlertid ikke af forelæggelseskendelsen, at der foreligger bevis for, at der er givet nogen form for samtykke til udlejning af eksemplarer af laserdiscene i Danmark.

20. Sagsøgte i nærværende sag gør gældende, at hvis han i henhold til loven kunne pålægges at dokumentere samtykke til udlejning i Danmark, ville han skulle opfylde krav, der er strengere end kravene til videoudlejere i England. Dette er ikke en korrekt udlægning af engelsk ret.

21. I henhold til engelsk ret har en sagsøgt i en sag om ophavsret, der påberåber sig et samtykke, bevisbyrden for, at der foreligger et samtykke, og for omfanget heraf⁷. Sagsøgte i nærværende sag kan således ikke engang siges at være stillet anderledes end en hvilken som helst videoudlejer i England, som også ville skulle godtgøre, at de havde opnået samtykke til udlejning af de pågældende ophavsretsbeskyttede værker i England.

⁷ – *Noah mod Shuba* (1991) FSR, s. 15, på s. 28 (den engelske High Court), hvor dommer Mummery udtalte: "In relation to the defence of licence or consent it is always important to bear in mind that the person raising the defence must establish not only the existence of the licence or consent, but also its extent".

22. Der kan derfor ikke siges at være tale om nogen form for forskelsbehandling eller skjult begrænsning af samhandelen som følge af ulige vilkår i forskellige medlemsstater.

Virkningen af ophavsretsindehaverens udnyttelse af værkerne i medlemsstaterne A og B

23. Sagsøgte i nærværende sag gør også gældende, at sagen adskiller sig fra sagen *Warner mod Christiansen*, fordi ophavsretsindehaveren foretager distribution, herunder udlejning, i såvel medlemsstat B som medlemsstat A.

24. Dette kan ikke gøre nogen forskel. Det Forenede Kongerige gør gældende, at dette snarere svækker sagsøgtes stilling, idet der under disse omstændigheder ikke kan være noget som helst grundlag for at hævde, at ophavsretsindehaveren har givet stiltiende samtykke til udlejning fra sagsøgtes side i medlemsstat B. Et sådant samtykke ville være i direkte modstrid med ophavsretsindehaverens kommercielle udnyttelse af værkerne – i dette tilfælde eneretten til den danske distributør.

Konklusion

25. Af ovenstående grunde opfordres Domstolen til at besvare begge spørgsmålene fra Byretten i Ålborg benægtende.

Indgivet af

Udarbejdet af

LINDSEY NICOLL
Det Forenede Kongeriges befuldmægtigede

DANIEL ALEXANDER
Barrister